

Profesinių ligų statistika

Turinys

1. Kontaktai
2. Metaduomenų atnaujinimas
3. Statistinės informacijos apžvalga
4. Matavimo vienetas (-ai)
5. Ataskaitinis laikotarpis
6. Instituciniai įgaliojimai
7. Konfidencialumas
8. Statistinės informacijos sklaidos politika
9. Statistinės informacijos skelbimo periodiškumas
10. Statistinės informacijos sklaidos formos, prieinamumas ir aiškumas
11. Kokybės vadyba
12. Reikalingumas ir aktualumas
13. Tikslumas ir patikimumas
14. Savalaikiškumas ir punktualumas
15. Palyginamumas ir suderinamumas
16. Statistiniam tyrimui atlikti reikalingos lėšos ir statistinės atskaitomybės našta respondentams
17. Statistinių rodiklių revizija
18. Statistinių duomenų apdorojimas
19. Pastabos ir kita informacija

1	Kontaktai	
1.1	Organizacijos kontaktai	Higienos institutas (HI)
1.2	Organizacijos padalinio kontaktai	Sveikatos informacijos centro Informacinių sistemų skyrius
1.3	Kontaktinis asmuo	Aušra Krupskienė
1.4	Kontaktinio asmens pareigos	Sveikatos informacijos centro Informacinių sistemų skyriaus vyriausioji specialistė
1.5	Kontaktinio asmens pašto adresas	Studentų g. 45A, LT 08107 Vilnius
1.6	Kontaktinio asmens el. pašto adresas	ausra.krupskiene@hi.lt
1.7	Kontaktinio asmens telefono nr.	+370 649 51 354
1.8	Kontaktinio asmens fakso nr.	–
2	Metaduomenų atnaujinimas	
2.1	Metaduomenų patvirtinimo data	2026-06-05
2.2	Paskutinė metaduomenų sklaidos data	2026-06-05

2.3	Paskutinio metaduomenų atnaujinimo (peržiūros, patikros) data	2026-06-05
3	Statistinės informacijos apžvalga	
3.1	Statistinės informacijos aprašymas	Profesinių ligų statistinio tyrimo tikslas – rengti ir skelbti statistinę informaciją apie patvirtintus naujus profesinių ligų atvejus pagal ligų grupes ir susirgusių asmenų lytį.
3.2	Naudojami klasifikatoriai	Tarptautinės statistinės ligų ir susijusių sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtos redakcijos Australijos modifikacija (TLK-10-AM)
3.3	Sektorinė aprėptis	Visi ekonominiai sektoriai. Profesinės ligos, susijusios su statutinių darbuotojų veikla, kuriai būdingi specifiniai veiklos požymiai, į tyrimą neįtraukiami.
3.4	Apibrėžtis (-ys)	Profesinė liga – ūmus ar lėtinis darbuotojo sveikatos sutrikimas, kurį sukėlė vienas ar daugiau kenksmingų ir (ar) pavojingų darbo aplinkos veiksnių, nustatyta tvarka pripažintas profesine liga.
3.5	Statistinio stebėjimo vienetas	Nustatytas profesinės ligos atvejais.
3.6	Statistinė tiriamoji visuma	Tiriami visi Lietuvos Respublikoje oficialiai patvirtinti profesinių ligų atvejai
3.7	Geografinė aprėptis	Visa šalies ekonominė teritorija
3.8	Laiko aprėptis	Nuo 1995 metų
3.9	Bazinis laikotarpis	–
4	Matavimo vienetas (-ai)	Nauji susirgimai profesinėmis ligomis – atvejų skaičius
5	Ataskaitinis laikotarpis	Metai
6	Instituciniai įgaliojimai	
6.1	Teisės aktai ir kiti susitarimai	2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1338/2008 dėl Bendrijos statistikos apie visuomenės sveikatą ir sveikatą bei saugą darbe su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1700.
6.2	Apsikeitimas statistiniais duomenimis	Apsikeitimas statistiniais duomenimis nevyksta.
7	Konfidencialumas	
7.1	Konfidencialumo užtikrinimo politika	Higienos institutas, rinkdamas, apdorodamas, analizuodamas statistinius duomenis ir skelbdamas statistinę informaciją, visiškai užtikrina respondentų teikiamų duomenų konfidencialumą, kaip tai apibrėžta teisės aktuose: Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymas ;

		<p>2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinančiame Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL 2009 L87, p. 164);</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 30 d. nutarimas Nr. 1198 „Dėl profesinių ligų sąrašo ir Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro bei jo nuostatų patvirtinimo“.</p>
7.2	Duomenų konfidencialumą užtikrinančios taisyklės	
8	Statistinės informacijos sklaidos politika	
8.1	Statistinės informacijos skelbimo kalendorius	<p>Statistinė informacija skelbiama Oficialiosios statistikos portale pagal Oficialiosios statistikos kalendorių ir Higienos instituto interneto svetainėje pagal patvirtintą Higienos instituto Sveikatos informacijos centro sveikatos statistinės informacijos skelbimo 2026 m. kalendorių.</p>
8.2	Nuoroda į statistinės informacijos skelbimo kalendorių	<p>Oficialiosios statistikos kalendorius</p> <p>Higienos instituto Sveikatos informacijos centro sveikatos statistinės informacijos skelbimo 2026 m. kalendorius.</p>
8.3	Statistinės informacijos skelbimo tvarka	<p>Higienos instituto statistinė informacija rengiama ir skleidžiama laikantis nešališkumo ir objektyvumo principų, t. y. sistemingai, patikimai ir nešališkai, vadovaujantis profesiniais bei etikos standartais (Europos statistikos praktikos kodeksu) ir laikantis skaidrios politikos ir praktikos vartotojų bei respondentų atžvilgiu.</p> <p>Visi vartotojai turi vienodas teises gauti statistinę informaciją. Visa statistinė informacija skelbiama vienu metu – 9 val. statistinės informacijos skelbimo dieną, nurodytą Oficialiosios statistikos portalo kalendoriuje.</p> <p>Statistinė informacija skelbiama vadovaujantis Oficialiosios statistikos sklaidos politikos gairėmis, Valstybės duomenų agentūros rengiamos informacijos sklaidos ir komunikacijos taisyklėmis, patvirtintomis Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus 2025 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. DI-221 „Dėl Valstybės duomenų agentūros rengiamos informacijos sklaidos ir komunikacijos taisyklių patvirtinimo“, ir Higienos instituto rengiamos statistinės informacijos sklaidos nuostatomis, apibrėžiamomis</p>

		<p>dvišalėje sutartyje dėl statistinės informacijos sklaidos Oficialiosios statistikos portale.</p> <p>Taip pat statistinė informacija skelbiama Higienos instituto interneto svetainėje pagal Sveikatos statistinės informacijos skelbimo kalendorių, vadovaujantis Oficialiosios statistinės informacijos skelbimo ir patikslinimų tvarkos aprašu, patvirtintu Higienos instituto direktoriaus 2025 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. V-49.</p>
9	Statistinės informacijos skelbimo periodiškumas	Metinis
10	Statistinės informacijos sklaidos formos, prieinamumas ir aiškumas	
10.1	Informaciniai pranešimai	<p>Informacinis pranešimas, skirtas Pasaulinei darbuotojų saugos ir sveikatos dienai, paskelbtas 2026 m. balandžio 27 d. Higienos insituto interneto svetainėje.</p> <p>Informacinis pranešimas apie naujai nustatytus profesinių ligų atvejus skelbiamas kasmet rugsėjo 26 d., pristatant kasmetinį leidinį „Profesinės ligos Lietuvoje“.</p>
10.2	Leidiniai	Statistinė informacija skelbiama Higienos instituto tvarkomo Lietuvos Respublikos profesinių ligų registro leidinyje „ Profesinės ligos Lietuvoje “.
10.3	Duomenų bazės	<p>Statistiniai rodikliai skelbiami Rodiklių duomenų bazėje (Gyventojai ir socialinė statistika -> Sveikata -> Nelaimingi atsitikimai darbe ir profesinės ligos -> Profesinės ligos).</p> <p>Rodiklių duomenų bazės puslapis, skirtas statistinės informacijos peržiūrai ir analizei. Daugiau informacijos apie Rodiklių duomenų bazę pateikiama Rodiklių duomenų bazės naudotojo vadove.</p>
10.4	Prieiga prie mikroduomenų	<p>Higienos institutas teikia Lietuvos Respublikos profesinių ligų registro išrašus, pagal Lietuvos Respublikos profesinių ligų registro duomenis parengtą apibendrintą, susistemintą ar kitaip apdorotą informaciją:</p> <ul style="list-style-type: none"> vienkartinio teikimo atveju – pagal Lietuvos Respublikos profesinių ligų registro duomenų gavėjo rašytinį prašymą, kuriame turi būti nurodytas duomenų naudojimo tikslas, teikimo ir gavimo teisinis pagrindas, teikimo būdas ir duomenų apimtis; daugkartinio teikimo atveju Lietuvos Respublikos profesinių ligų registro duomenys teikiami Nuostatų nustatyta tvarka pagal Higienos instituto su duomenų gavėju sudarytą duomenų teikimo sutartį, kurioje turi būti nurodyta Lietuvos Respublikos profesinių ligų registro duomenų gavėjo teisės ir atsakomybė, Registro duomenų naudojimo tikslas, teikimo ir

		<p>gavimo teisinis pagrindas ir tvarka, duomenų apimtis.</p> <p>Lietuvos Respublikos profesinių ligų registro duomenys skelbiami Lietuvos atvirų duomenų portale.</p>
10.5	Kita	<p>Statistinė informacija skelbiama Higienos instituto interneto svetainėje, Eurostato duomenų bazėje. Taip pat statistinė informacija gali būti teikiama pagal individualias užklausas (daugiau informacijos Higienos instituto interneto svetainėje adresu: Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registras - Higienos institutas)</p>
10.6	Metodologiniai dokumentai	<p>Metodologiniai dokumentai skelbiami Higienos instituto interneto svetainėje, skiltyje Statistinių tyrimų metodikos ir rodiklių aprašai.</p>
11	Kokybės vadyba	
11.1	Kokybės užtikrinimas	<p>Statistinės informacijos ir jos rengimo kokybę užtikrinama vadovaujantis Europos statistikos praktikos kodekso nuostatomis ir ESS kokybės užtikrinimo gairėmis (angl. <i>ESS Quality Assurance Framework</i>).</p>
11.2	Kokybės vertinimas	<p>Duomenų kokybę atitinka tikslumo, savalaikiškumo ir punktualumo, palyginamumo ir suderinamumo reikalavimus. Ataskaitinio laikotarpio statistiniai duomenys lyginami su ankstesnių metų duomenimis. Nustatomos išsiskiriančios rodiklių reikšmės ir atliekama jų analizė. Nustačius netikslumus, statistiniai duomenys taisomi. Esant rodiklio pokyčiams, išsiaiškinamos priežastys.</p>
12	Reikalingumas ir aktualumas	
12.1	Vartotojų poreikiai	<p>Pagrindiniai statistinės informacijos vartotojai yra valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, tarptautinės organizacijos, žiniasklaida, verslo ir mokslo atstovai, studentai. Jų poreikiai tenkinami nepažeidžiant konfidencialumo principo. Profesinių ligų atvejų statistinė informacija reikalinga šalies profesinių ligų priežastims tirti, darbuotojų saugos ir sveikatos būklės analizei atlikti, savivaldybių visuomenės sveikatos biurams visuomenės sveikatos stebėsenos programoms vykdyti, mokslininkams, studentams tyrimų analizei atlikti, dirbančiųjų profesinių ligų rizikos veiksnių profilaktikai, profesinio sergamumo mažinimo profilaktikai, atsirandant naujiems profesinės rizikos veiksniams, naujoms profesinėms ligoms išaiškinti ir kt.</p>
12.2	Vartotojų pasitenkinimas	<p>Stebimas Higienos instituto portalo lankomumas, atliekamos interneto lankytojų apklausos. 2024 m. atlikta vartotojų apklausa, siekiant įvertinti Registro funkcionalumą.</p>
12.3	Statistinės informacijos išsamumas	<p>Skelbiami visi reglamentuoti statistiniai rodikliai.</p>
12.3.1	Reikalingos informacijos išsamumo laipsnis	<p>Pagal Oficialiosios statistikos programos I dalį parengta informacija skelbiama 100 proc.</p>

13	Tikslumas ir patikimumas	
13.1	Bendras tikslumas	Statistinė informacija rengiama administracinių šaltinių pagrindu, todėl bendras duomenų tikslumas yra aukštas.
13.2	Imties paklaida	Statistinė informacija rengiama administracinių šaltinių pagrindu, imties paklaida neskaičiuojama.
13.3	Paklaida, nesusijusi su imtimi	Statistinė informacija rengiama administracinių šaltinių pagrindu, paklaida, nesusijusi su imtimi, neskaičiuojama.
13.3.1	Paklaida, atsiradusi dėl neatsakymo	Statistinė informacija rengiama administracinių šaltinių pagrindu, paklaida, atsiradusi dėl neatsakymo, neskaičiuojama.
13.3.1.1	Statistinio vieneto neatsakymo lygis, proc.	Statistinė informacija rengiama administracinių šaltinių pagrindu, statistinio vieneto neatsakymo lygis neskaičiuojamas.
13.3.1.2	Rodiklio neatsiskaitymo lygis, proc.	Statistinė informacija rengiama administracinių šaltinių pagrindu, rodiklio neatsiskaitymo lygis neskaičiuojamas.
14	Savalaikiškumas ir punctualumas	
14.1	Savalaikiškumas	Statistinė informacija yra skelbiama per 6 mėn. ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus.
14.2	Punctualumas	Statistinė informacija yra skelbiama pagal Oficialiosios statistikos kalendorių ir Higienos instituto Sveikatos informacijos centro sveikatos statistinės informacijos skelbimo 2026 m. kalendorių . Vėluojant paskelbti informaciją, vartotojams iš anksto pranešama, nurodant priežastį ir naują skelbimo datą.
14.2.1	Laiku paskelbtos statistinės informacijos dalis	100 proc.
15	Palyginamumas ir suderinamumas	
15.1	Geografinis palyginamumas	Statistinė informacija apie naujai nustatytus profesinių ligų atvejus yra lyginama tarp savivaldybių. Profesinių ligų atvejų statistika yra skaičiuojama pagal Eurostato parengtą Europos profesinių ligų statistikos (angl. <i>European Occupational Diseases Statistics, EODS</i>) metodiką ir yra lyginama tarp ES valstybių narių.
15.2	Palyginamumas laiko atžvilgiu	Užtikrinamas visiškas palyginamumas.
15.2.1	Palyginamų laiko eilučių ilgis	Nuo 1995 m.
15.3	Suderinamumas tarp skirtingų statistinių sričių	Statistinė informacija nederinama tarp skirtingų statistinių sričių.
15.4	Vidinis suderinamumas	Profesinių ligų atvejų nustatymo statistinio tyrimo ketvirtiniai ir metiniai rodikliai tarpusavyje yra suderinti.
16	Statistiniam tyrimui atlikti reikalingos lėšos ir statistinės atskaitomybės našta respondentams	Naudojami administraciniai duomenys. Šiuo atveju statistinės atskaitomybės naštos respondentams nėra. 2025 m. Profesinių ligų statistiniam tyrimui atlikti skirta 24,71 tūkst. eurų.

17	Statistinių rodiklių revizija	
17.1	Revizijos politika	Statistinių rodiklių revizijos atliekamos vadovaujantis Oficialiosios statistinės informacijos skelbimo ir patikslinimų tvarkos aprašu, patvirtintu Higienos instituto direktoriaus 2025 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. V-49.
17.2	Revizijos praktika	Statistinė informacija nebuvo revizuojama. Ataskaitinis laikotarpis buvo papildytas naujomis reikšmėmis.
17.2.1	Revizijos metu gauto pokyčio vidurkis	Revizijų pokyčio vidurkis neskaičiuojamas.
18	Statistinių duomenų apdorojimas	
18.1	Statistinių duomenų šaltinis	Statistinių duomenų šaltinis – Lietuvos Respublikos profesinių ligų registro duomenys. Lietuvos Respublikos profesinių ligų registro duomenų tiekėjai: Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritorinių skyrių paskirti inspektoriai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos arba jos teritoriniai skyriai ir Centrinė darbo medicinos ekspertų komisija.
18.2	Statistinių duomenų rinkimo periodiškumas	Metinis.
18.3	Statistinių duomenų rinkimas	Lietuvos Respublikos profesinių ligų registro duomenų tiekėjai registro tvarkytojui duomenis teikia sutartyje nurodytomis priemonėmis ir garantuoja registruotiems duomenų teisingumą ir atnaujinimą su juose nurodytais atitinkamais duomenimis Lietuvos Respublikos profesinių ligų registro nuostatuose nurodyta tvarka. Registro duomenys yra atverti ir pasiekiami per VDV IS.
18.4	Statistinių duomenų tinkamumo patvirtinimas	Pateiktų statistinių duomenų įvedimo į duomenų bazę metu yra atliekama duomenų kontrolė – programai aptikus įvedimo klaidą, klaidingai įvesti neleidžiama, įvesti leidžiama tik teisingus (atitinkančius kontrolės sąlygas) duomenis. Apdorojus oficialiai patvirtintų profesinių ligų atvejų duomenis, atliekama jų analizė, duomenys lyginami su ankstesnių laikotarpių duomenimis. Esant neatitiktims susisiekiama su duomenų teikėju ir aiškinamasi nuokrypio priežastys, duomenys koreguojami.
18.5	Statistinių rodiklių rengimas	Rengiant statistinius rodiklius taikomi duomenų grupavimo ir apibendrinimo metodai. Statistiniai duomenys apdorojami pagal profesinės ligos atvejo registracijos registre duomenis. Agreguoti duomenys pateikiami absoliučiais skaičiais ir procentais. Plačiau statistinių rodiklių rengimo procesas aprašytas Oficialiai patvirtintų profesinių ligų atveju statistinio tyrimo metodikoje .

18.6	Sezono ir darbo dienų skaičiaus pašalinimas	Sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaka profesinių ligų statistiniams rodikliams nevertinama.
19	Pastabos ir kita informacija	Lietuvos Respublikos profesinių ligų registras.